

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

De Regylaribvs Et Transevtibus Ad Religionem. Titvlvs VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

Fiet autem solutio decimæ non ex ipsis rebus, quæ percipiuntur de proventibus, sed in pecunia numerata. Solvetur autem decima illis quos ad hæc contigerit deputari.

Rector parœcialis, qui urgente necessitate ecclesiæ, puta quia ipse residendo personaliter in eadem per se non sufficeret ipsi curæ, propter multitudinem parœcianorum vel divisionem parœciæ suæ, sed necesse habet unum vel duos vel plures Capellanos conducere, & eis propter victum salarium constituere, salarium huiusmodi poterit in decimæ solutione deducere: sed ratione victus Capellanorum ipsorum aliquid non deducet.

Quod si in diversis civitatibus & diocesis, diversa beneficia obtineantur, de unoquoque beneficio in civitate vel diocesi, in qua illud fuerit, decima persolvetur.

De eleemosynis verò seu oblationibus datis ad opus fabricæ, maxime de his oblationibus, quæ in civitatibus & aliquibus castris & locis dictarum Provinciarum in certis festivitibus in candelis & aliis consueverunt dari & offerri, ad opus fabricæ deputatis, decima non solvetur.

Similiter nec de illis oblationibus, quæ colliguntur interdum per laicos, qui consortiales dicuntur: interdum per clericos, quæ ad opus consortii reducuntur, & quæ offeruntur ut luminaria in ecclesiâ, cruces & calices hant & reparantur, & etiam ex illis pauperibus subveniatur, & sepeliantur corpora pauperum defunctorum. Prælati autem & clerici exules, cujuscunque conditionis aut dignitatis existant, de suis proventibus ecclesiasticis decimam persolvunt. Illa quoque expensæ, quæ sunt pro fossatis & aliis pro terris ædificandis, ut uberiores fructus producant, & illæ, quæ sunt in conservandis & reparandis ædificiis molendinorum, domorum, seu apothecarum & similium, & ex quibus fructus & pensiones recipiuntur, & nisi reparantur, fructus ex eis percipi non valent, de decima huiusmodi minimè deducuntur. Nec etiam illæ, quæ sunt pro custodia castrorum, quamvis fiant majores solito.

Insuper de oblationibus minutissimis, quas percipiunt ecclesiasticæ personæ ratione ecclesiarum suarum, pro sepulturis & dandis poenitentibus, decima persolvetur. Et quia non occurrit nobis, quin quotidianæ distributiones proventus ecclesiastici sint, de distributionibus quæ dantur in horis canonicis presentibus, debere solvi decimam declaramus.

Illi quoque, qui deputati fuerint ad collectionem decimæ, cum eis qui debent solvere decimam, de aliqua certa summa solvenda pro decima, nequeant convenire.

De fructibus arborum & hortorum solvetur decima.

De his autem, quæ consumuntur usu vel est animalium, si sint ecclesiarum, solvetur decima, deductis expensis necessariis, quæ sunt pro custodia: si verò sunt personarum, decima non solvetur.

Tu ergo in his solum Deum & iustitiam pro præmissis præ oculis habens, ex prædictis declarationibus in decidendis huiusmodi dubitationibus, quæ pro parte leviter decideri poterunt, confirmationem accipias: super majoribus verò decisionem Apostolici oraculi expectes.

Volumus quoque, & presentium tibi auctoritate mandamus, ut in unamquamque personam ecclesiasticam deputatarum tibi partium, cujuscunque ordinis, conditionis, vel dignitatis existat, quæ decimam ipsam nullo modo vel non integrè scienter, aut non secundum verum valorem fructuum suorum perceptorum, sive non in terminis constitutis exhibuerit, seu in illorum exhibitione malitiam commiserit sive fraudem, excommunicationis sententiam auctoritate nostra promulgeas. Et etiam in singulos, qui scienter impedimentum præstiterint, directe vel indirectè, publicè vel occultè, quominus decimæ prædictæ solvantur. Et omnes & singulos, qui huiusmodi sententias latas incurrerint, per te

& alios, & singulis diebus dominicis & festis, publicè campanis, & candelis accensis, usque ad satisfactam condignam excommunicatos publicè nuncies, & hæc ab omnibus publicè evitari. Aggravatus alius manus tuas contra ipsos, prout potueris & commaciam exigere videris eorundem: quod si satisfacere decreveris, post plenam & integram satisfactionem ab huiusmodi communicatione juxta ecclesiæ formam absolvas eisdem, & dispenses cum eis super irregularitate, si tamen ligati non abstinerint à divinis: Proviso hæcenus, quod contra decimam huiusmodi non solventes nullatenus bene speciali mandato Apostolicæ sedis invocetur interdictum seculare: Quodq; ad vasa sacra, paramenta, calices, cruces, & libros, aliâq; bona mobilia ad cultum deputata divinam, vel ad privilegia ecclesiarum & monasteriorum, aliorumque locorum ecclesiasticorum, ipsius occidendi decimæ manus nullatenus extendatur. Data Avinionæ, Cal. Octobr. Pont. nos. Anno 7.

DE REGVLARIBVS ET TRANSEVNTIBVS AD RELIGIONEM.

TITVLVS VIII.

CAP. I.

Religiosi mendicantes, sub excommunicationis pena prohibentur convolare ad religionem non mendicantium, quocumque modo, quam ipso facto incurrunt, tam recepti, quam recepturi, quocumque licentia non obstante. Quod iura sit de jam receptis, dicitur.

Martinus IV.

Vlam ambitiosa cupiditas religiosorum, præsertim mendicantium, præcludere cupientes, ad alios ordines, præsertim monasticos (hæc tamen coloribus asserentibus ob frugem melioris vite, aut arctioris observantia) tam sancti Benedicti, præsertim Cisterciensis, Camaldulensis, Vallis umbrosæ, carmelitarum regularium sancti Augustini, vel alterius monasticorum ordinum convolare nitentibus, licentiam à sede Apostolica seu legatis aut nunciis eisdem ad ad transferendum se de mendicantium ordinibus ad alios ordines, præsertim ea ratione (ut veritate patet ut facti evidentia docet) ut liberius degant, dignitatesque & beneficia monastica consequi valeant, & certis aliis causis honestatis non consonis obsequantur, volentes etiam conservacioni ordinum monasticorum providere: auctoritate Apostolica ex parte nostra reponere presentium declaramus & etiam declaramus: Invenientes, quod de cætero nullus religiosorum mendicantium quorumcunque, cujuscunque gradus, status, conditionis, vel religionis existat, quocumqueque & qualitercunque possit & debeat virtute colorumque licentia, etiam indulti Apostolici seu præterito nostri curam gerentis, vel alia quavis auctoritate habere, etiam per literas Apostolicas facultatum quocumque, vis tam legatorum vel nuntiorum sedis Apostolicæ, quam alia auctoritate, maxime de transferendis fratribus, aut aliquibus, præsertim ordinum mendicantium, profectibus in genere vel in specie ab ordinibus huiusmodi mendicantium, sub quacunque verborum forma appareant, admitti aut recipi per aliquos etiam sapientiores ordinis, seu monasterii, aut loci monastici, seu alios in ordinis, seu monasterii, aut loci monastici, seu alios in monachum vel in fratrem alicuius ex ordinibus monasticis supradictis vel aliis expressis (ordine Carthusiensium duntaxat excepto) sub pena excommunicationis, quam tam recipientes quam recepti ipso facto incurrunt. Et quam ex nunc prout extunc contra quemlibet transgressorem quomodolibet in præmissis, scientia & auctoritate antefatis proferimus in his scriptis. Et à nemine, nisi duntaxat à Roma. Ponis. (præterquam in mortis

in mortis articulo a) excommunicati hujusmodi possunt abolitionis beneficium quomodolibet obtinere. Et nihilominus secus facta non teneant, & nullius existant efficaciz vel momenti: Decernentes etiam & volentes, quod si quis hactenus virtute cuiusvis licentiz seu mandati hujusmodi fuisset receptus ad aliquem monasticum ordinem, & habitum consuetum gestari per monachos talis ordinis suscepisset, sive professionem emisisset sive non, sub dicta pena teneatur in monasterio, in quo receptus fuerit (etiamsi beneficia ecclesiastica seu rectorias ecclesiarum quarumvis obtineat) stare in ejus totali ordinatione, & in hujusmodi ordine monastico altissimo deservire. Si quis autem prateritum hujusmodi licentiz vel sine habitu vel cum habitu vagando incederet, monitione pravia teneatur & debeat intra terminum XV. dierum a die monitionis hujusmodi computandum ad ejus religionem vel ordinem, unde cum licentia vel sine licentia recesserat, remeare. Quod si efficere neglexerit, post ipsum terminum tanquam notorius apostata excommunicatus in omnibus & per omnia debeat per quemlibet reputari, & ab omnibus retractari, etiam per invocationem auxilii brachii secularis, quoties fuerit opportunum. In futuris autem nullus ex professoribus alicujus ex ordinibus mendicantium hujusmodi in aliquem monasticum ordinem (Cartusiensem duntaxat excepto) possit aut debeat per quemcumque recipi vel admitti, virtute alicujus licentiz vel indulti, absque sedis hujusmodi licentia speciali, sub dictis penis, & nihilominus secus facta non teneant ipso jure. Hujusmodi licentiz & indulti, necnon constitutionibus Apostolicis, & mendicantium ordinum predictorum, etiamsi de illis specialis & expressa, ac de verbo ad verbum in nostris literis mentio habita foret, & aliis contrariis non obstantibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae declarationis, decreti, statuti, prohibitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum. Datum Seben. 4. Cal. Aug. Pont. nost. Anno 1.

CAP. II.

Religiosi sine sui superioris licentia ultra mare euntes, sunt ipso facto excommunicati, nec ubi sunt ad predicationem vel divinum celebrationem admittendi.

Ioannes XXII.

AD nostrum nuper relatio fide digna perduxit auditum, quod nonnulli religionis gestantes habitum, sed a veritate religionis omnino vacui, & a modestia penitus alieni, ad partes quandoque transmarinas se transferant, in quibus pauci fideles respectu infidelium commorantur. Et ut illi decipere facilius simplicium animos, ac ipsos & alios in errores precipitare seu retinere valeant, sub ovilla veste, ac humilitatis habitu lupinum animum occultantes, per doctrinas suas reprobas & erroneas fidelium mentes, quantum in eis est, corrumpere satagunt: In ipsis partibus periculum nimium spargere non omittunt, necnon & os suum ponentes in caelum, lingua eorum fallidica transeunte super tetram, S. Rom. eccle. detrahente constitutionibus, & alia multa a fide devia in suis sermonibus & secretis colloquutionibus evomere infans ausibus non ventur: ex quibus Deus offenditur, periculosa suscitantur scandala, paratur simplicibus laqueus, ipsique talium presumptores de haeresi vehementer arguunt se suspectos. Nos itaque tantis obviare periculis paternae diligentiae studiis cupientes, universis & singulis religiosis cuiuscumque conditionis, religionis, ordinis, vel sta-

a. Vide Conc. Trid. Sess. 14. c. 7. de casuum reservatione.

tus existant, de fratrum nostrorum consilio districtius auctoritate praesentium inhibemus, ne ipsorum aliquis absque superioris ordinis sui licentia, sibi per ipsi literas patentes concessa, de cetero ad partes se transferat antedictas. Superioribus ipsis nihilominus injungentes, ne quibusvis sui ordinis fratribus (nisi duntaxat viris literatis, providis & expertis) hujusmodi licentiam impartiri praesumant. Nos enim quoscumque praesentes contrarium quovis modo, excommunicationis subjacere sententiae volumus ipso facto. A qua nullus ab alio, quam a Rom. Pont. possit (nisi duntaxat in mortis articulo) abolitionis beneficium obtinere. Ceterum universis ecclesiae praelatis in virtute sanctae obedientiae districtè precipiendo, praesentium tenore mandamus, quatenus nullos religiosos ad partes se transferentes praedictas, nisi per patentes superioris sui ordinis literas, de licentia speciali se illuc transferendi sibi concessa, praelatis eisdem fecerint plenam fidem, in civitatibus suis & dioecibus ac locis & terris aliis ad praedicationis officium, vel divinarum celebrationem admittant: sed ipsos potius velut apostatas capiant, seu capi faciant, eos carcerali custodiz (donec de dicta licentia speciali modo praedicto sibi contiterit) detinendo. Et nihilominus si quos religiosos approbare, quae sedes A post. reprobavit, vel quae alias sunt fidei obvia in suis praedicationibus seu secretis colloquutionibus dogmatizare perenserint: ut tales (quibuscumque cessantibus privilegiis) possint licite capere, & carcerali custodiz, sicut suos possent subditos mancipare, licentiam impartimur. Et insuper tenore praesentium mandamus eisdem, ut de praemissis summarie, simpliciter & de plano, ac sine strepitu iudicii & figura, per se vel alium seu alios, se solerter & fideliter studeant informare, quosque de praedictis, seu eorum aliquo receperint eos esse, juxta statuta canonum in aliorum exemplum castigare penes debitis non postponant. Non obstantibus exemptionibus, & aliis quibuscumque privilegiis, literis Apostolicis eisdem religiosis, vel eorum ordinibus ab eadem sede concessis, vel in posterum concedendis, etiamsi de illis plena & expressa mentio, ac de verbo ad verbum in praesentibus sit habenda. Quae quantum ad praedicta vel aliquod eorumdem eisdem in nullo volumus suffragari. Nulli ergo, &c. Datum Avinion. VI. Idus Maji, Pont. nost. Anno 9.

DE RELIGIOSIS DOMIBVS.

TITVLVS IX.

CAP. VNIC.

Licet beguinarum status sit propter multas rationes, per Clementem V. reprobatus, permittitur tamen mulieribus fide dignis, quae nec sunt culpabiles, nec suspectae, sub habita beguinarum vivere: nec sunt tales per ordinarios molestanda. Vide cap. 1. eod. tit. in Clementem.

Ioannes XXII.

RATIO recta non patitur, ut innocentes ad paria cum nocentibus judicentur. Sanè feli. rec. Clemens Papa V. praedecess. nost. cum de mulieribus, quae beguinae vulgariter nuncupantur, nonnulla ei fuissent praecipue de Ailemaniz partibus infinuata sinistra, & praesertim quòd easum quaedam de summa Trinitate & divina essentia disputarent, & praedicaerent, accirca articulos fidei, & ecclesiastica sacramenta opiniones catholicae fidei contrarias introducerent, & multorum simplicium animas in diversos errores inducerent: ex his & aliis frequenter de illis auditis habens eas non indigna ratione suspectas, in illas, quae statum hujusmodi noviter assumptum sectarentur ulterius, aut quae illum de novo assumerent, excommunicationis sententiam promulgavit. Verum quia in multis

